Svar på skriftligt spörsmål om högskolornas antagning av studerande under coronavirusvåren

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 459/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Essayah /kd:

> *Vad ämnar regeringen göra för att framdeles skapa klarhet i anordnandet av gemensamma antagningar och för att till exempel säkerställa att en sökande i tid vet sig ha blivit antagen genom betygsval, och då kan sökanden undvika såväl arbetsam förberedelse till inträdesprov som anskaffning av dyra material för inträdesprov, och*
>
> *ämnar regeringen framöver öka antalet gallringsprov i två faser samt prioritera betygsgallring på bekostnad av gallring genom inträdesprov?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt universitetslagen (558/2009) och yrkeshögskolelagen (932/2014) beslutar högskolorna om antagning av studerande, antalet antagna studerande samt om grunderna för antagning, såsom poängsättning av betyg och ordnande av eventuella inträdesprov. Enligt lagarna ovan ska antagning av studerande till en utbildning som leder till högskoleexamen med undantag för fortsatta studier vid universitet ordnas genom gemensam ansökan, som regleras närmare genom förordning av statsrådet. Enligt statsrådets förordning om gemensam ansökan till högskolorna (289/2019) svarar Utbildningsstyrelsen för genomförandet av gemensamma ansökningstillfällen och utarbetar varje år tillsammans med högskolorna en tidtabell för de gemensamma ansökningstillfällena och undervisnings- och kulturministeriet fastställer tidtabellen.

På grund av tidtabellen för ordnande av studentexamensprov står resultaten av studentskrivningarna något innan medlet av maj gallringen av studerande till förfogande. Det återstår således bara några dagar mellan resultaten av den betygsbaserade antagningen och de första inträdesproven till universiteten. Resultaten av studentskrivningarna publicerades i år den 12 maj 2020. Yrkeshögskolornas gemensamma antagningsprov ordnas i juni så att en rimlig tid återstår mellan det och resultaten av studentskrivningarna. Det vore ändamålsenligt att det också i universiteten skulle finnas mera tid mellan inträdesproven och att resultaten av den betygsbaserade antagningen är klara. Tillsammans med studentexamensnämnden och högskolorna för undervisnings- och kulturministeriet samtal där man söker finna lösningar kring tidtabellerna. Det gemensamma målet är att de flesta inträdesprov till högskolorna under de närmaste åren ordnas så att de sökande innan inträdesprovet har meddelats resultaten av den betygsbaserade antagningen.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 459/2020 rd

Både studentexamensnämnden och högskolorna beslutar dock självständigt om ordnandet av och tidtabellerna för de prov som de ordnar.

Ministeriet och högskolorna har ofta tillsammans avtalat om principerna för att utveckla antagningen av studerande under de närmaste åren, till exempel under förra regeringsperioden om att avsevärt öka den betygsbaserade antagningen. Högskolornas självstyrelse omfattar antagning av studerande och för universiteten säkerställs detta genom grundlagen och universitetslagen och för högskolorna genom yrkeshögskolelagen. Lagstiftningen ger varken möjlighet att ingripa i valet av studerande eller i dess grunder då detta ingår i högskolornas självstyrelse.

Enligt 36 b § i universitetslagen (558/2009) och 28 b § i yrkeshögskolelagen (932/2014) ska högskolorna se till att möjligheterna för olika grupper av sökande att få en studieplats inte blir oskäligt olika med tanke på jämställdheten mellan sökandena. Vid bedömning av skäligheten beaktas hur stor andel de sökande i olika grupper av sökande utgör av alla sökande, möjligheten att övergå till studier via andra vägar än den gemensamma ansökan och andra omständigheter som kan jämföras med dessa. Utöver betygsbaserad antagning ordnas även inträdesprov för dem som inte kan antas på basis av betyg. Antagning på basis av inträdesprov är ett förfarande för antagning som högskolorna avgör, planerar och anordnar. Varken regeringen eller undervisnings- och kulturministeriet har behörighet för ordnande av inträdesprov.

På grund av coronasituationen var våren mycket exceptionell och man blev mitt under pågående antagning tvungen att ändra såväl kriterierna för antagning av studerande som tidtabellerna för genomförande av gemensam ansökan. Det exceptionella läget har förståeligt nog skapat ovisshet och osäkerhet bland de sökande och problem har inte helt kunnat undvikas. De flesta inträdesprov som ordnats på distans har den exceptionella situationen till trots förlöpt väl, och bland annat det gemensamma elektroniska provet på distans som yrkeshögskolorna ordnade den 4 juni 2020 med över 62 000 sökande genomfördes framgångsrikt.

Undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen och högskolorna samarbetar fortlöpande för att utveckla antagningen av studerande. De åtgärder gällande antagningen av studerande som följde på coronaläget kommer att utvärderas tillsammans med högskolorna och Undervisningsstyrelsen.

Helsingfors 22.6.2020

Forsknings- och kulturminister Hanna Kosonen